

Katedra verejného zdravotníctva

Trnavská univerzita

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce

Výročná správa 2007

Trnava 2007

Trnavská univerzita

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce

Katedra verejného zdravotníctva

Univerzitné nám. 1 - 917 01 Trnava, Slovakia

Tel. +421-33-5939402

Fax. +421-33-5939409

<http://vz.truni.sk/>

**Spracovala: h. Doc. Petra Gergelová, PhD. v
spolupráci so všetkými členmi katedry.**

OBSAH

1. Abstrakt	4
2. Summary.....	5
3. Riassunto.....	6
1. Úvodné slovo vedúceho katedry.....	7
2. Povedali o nás.....	9
3. Všeobecné informácie o katedre.....	13
4. Profesionálne zameranie členov katedry.....	17
5. Vzdelávací proces.....	21
6. Vedecko-výskumná činnosť.....	27
7. Projekty.....	36
8. Medzinárodná spolupráca.....	38
9. Členstvo v odborných organizáciách.....	41
10. Organizácia podujatí.....	42
11. Iné aktivity.....	43
12. Vízia do roku 2008.....	44

1. Abstrakt

Výročná správa Katedry verejného zdravotníctva Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity predkladá súhrn základných informácií o charaktere a poslaní katedry, ako aj komplexný pohľad na výskumné, projektové, publikačné a pedagogické aktivity v roku 2007. Katedra pracuje pod vedením prof. MUDr. Martina Rusnáka, CSc a v súčasnosti jej činnosť zastrešuje šesť interných, dvaja externí pracovníci a osem interných doktorandov. Vzdelávací proces je v prevažnej miere orientovaný na výučbu a výchovu absolventov verejného zdravotníctva v bakalárskom a magisterskom stupni, ale sčasti sa podieľa aj na vzdelávaní študentov iných odborov (laboratórne vyšetrovacie metódy, ošetrovatelstvo a i.). Katedra v uplynulom roku zaznamenala bohatú vedecko-výskumnú činnosť, môže sa pochváliť dvadsiatimi citačnými ohlasmi, deviatimi publikáciami v zahraničných a domácich prestížnych časopisoch, ktorých publikácie sú registrované v citačných indexoch, dvomi publikáciami v neregistrovaných citačných indexoch a svoje vedecké úsilie prezentovala aj štyrmi publikáciami na poli odborných vedeckých konferencií. Členovia sa aktívne zúčastnili viacerých domácich a zahraničných vedeckých kongresov. Katedra spolupracuje s významnými domácimi a zahraničnými univerzitami a odbornými inštitúciami, v rámci tejto spolupráce pripravuje a realizuje národné i medzinárodné projekty a výmenné študijné pobyty študentov a pracovníkov. Je tiež členom viacerých domácich i zahraničných organizácií uznávaných za autority v oblasti verejného zdravotníctva. K jej aktivitám patrí aj vlastná webová stránka, ktorá ponúka mnohé užitočné informácie pre študentov, kolegov a odborníkov. Spoločným úsilím a výzvou do blízkej budúcnosti je rozvíjať výučbu v smere zakomponovania moderného prístupu vo vzdelávacom procese, podporovať výskum a medzinárodnú spoluprácu.

2. Summary

Annual Report of the Public Health Department at the Faculty of Health Care and Social Work summarizes basic information on the department activities, the vision and the mission of the Department, as well as provides a complex view on research and project activities, publications and educational activities in the year 2007. The Department is chaired by Prof. Martin Rusnak and he works with six full time, two part time researchers and eight full time PhD students. The education is focused on Bachelor and Master public health students mainly, but partially is oriented also on others students (laboratory methods, nursing). The Department has achieved number of research and scientific results last year. Main results are twenty citation responses, nine publications in international and national research journals, publications are registered in citation indexes. Among others results two publications are not registered in citation indexes and four publications have been presented at international professional conferences. Research fellows actively participated at various national and international conferences. The Department cooperated with several foreign and national universities and professional institutes. The main results are projects proposals on international level, students and teacher mobilities. Department is a member of national and international organizations, which are leaders in public health field. A web page was created for students, teachers and public health professionals, providing useful information for public health research and teaching activities. The next steps and plans are focused on developing modern education based on internet platforms and taking into account research and international cooperation.

3. Riassunto

Il rapporto annuale del Dipartimento di Sanità Pubblica della Facoltà di Sanità Pubblica e di Lavoro Sociale dell'Università degli Studi di Trnava offre un'immagine riassuntiva inerente il carattere e la „mission“ del dipartimento, così come un quadro d'insieme relativo alle attività di ricerca, ai progetti ed alle pubblicazioni relative all'anno 2007.

Il Dipartimento è gestito da prof. Rusnak: sei assistenti/ricercatori interni, due esterni ed otto dottorandi interni lo assistono nello svolgimento delle sue diverse attività. L'attività didattica è principalmente orientata alla formazione dei laureandi in Sanità Pubblica di Primo e di Secondo Grado Universitario. Collateralmente, il personale del Dipartimento partecipa in varia forma alla formazione degli Studenti di altri Corsi di Laurea.

Nel corso dell'ultimo anno, il Dipartimento ha svolto una ricca attività di ricerca, prodottasi in venti citazioni, nove pubblicazioni in periodici peer-reviewed. L'attività del Dipartimento si è inoltre esplicitata nella presentazione di quattro contributi pubblicati negli Atti Congressuali di prestigiosi congressi nazionali. L'attività di ricerca del Dipartimento è stata inoltre presentata in numerosi congressi e conferenze di vario argomento, nazionali ed internazionali.

Il personale docente del Dipartimento collabora con Università ed Istituti di rilevanza nazionale ed internazionale, con varie modalità di collaborazione. Questa si manifesta sia con la preparazione e la realizzazione di progetti congiunti sia nella pianificazione di stage residenziali per gli studenti ed il personale afferente al Dipartimento.

Il Dipartimento è inoltre membro di alcune organizzazioni nazionali ed internazionali, di massima rilevanza nell'ambito della Sanità Pubblica.

Un importante aspetto dell'attività dipartimentale è infine la gestione dell'home page con informazioni utili per gli studenti, per colleghi e per professionisti della Sanità Pubblica. Il nostro impegno per il prossimo futuro è di garantire un ulteriore sviluppo, nell'ambito di una continua modernizzazione, e nella piena collaborazione internazionale.

1. Úvodné slovo vedúceho katedry

Školský rok 2007-2008 predstavuje pre všetkých členov katedry nové výzvy. V prvom rade sa rozrástol počet interných doktorandov (aj externých), čo zvyšuje nároky na pracovný výkon každého člena. Zároveň sa neustále zvyšuje počet nových projektov, kým tie z predchádzajúcich rokov buď pokračujú alebo sa blížia k úspešnému završeniu. Potešiteľné je, že členovia katedry dostávajú stále viac ponúk na medzinárodnú vedecko-výskumnú a pedagogickú spoluprácu. Svedčí o tom aj vstup do Európskeho združenia škôl verejného zdravotníctva ASPHER, ktorý sa uskutočnil v roku 2007. Vzrastá aj počet profesorov zo zahraničia, ktorí podľa možností prichádzajú preniest' najnovšie poznatky z oblastí ich špecializácie.

Zároveň sa pripravujeme na menšiu zmenu výučby, posilnením jednak tradičných oblastí akými sú podpora a ochrana zdravia a zároveň rozvinutím klinickej epidemiológie so zameraním na verejné zdravotníctvo založené na dôkazoch (Evidence Based Public Health). V tom nám napomáha aj úzka spolupráca so zdravotníckymi inštitúciami. doma i v zahraničí (Viedeň, Univ.of Iowa, Univ.of Scranton).

Postupne vzrastá aj počet domácich a najmä zahraničných publikácií, prednášok, účastí na sympóziách a workshopoch.

Čitateľ si určite uvedomuje, že pri tak obmedzenom počte pracovníkov je to výsledok obrovského úsilia všetkých členov katedry za výdatnej pomoci vedenia fakulty a univerzity. Patrí im za to naša vďaka a úcta. Nesmieme však zabúdať, že bez pomoci komunikačnej techniky, ktorou je univerzita vybavená, neboli by sme schopní dosiahnuť spoluprácu a otvorenosť, ktorou sa dnes hrdíme. A pokračujeme v ich rozvíjaní ďalej smerom na web-learning (čoho dôkazom je aj táto stránka), e-learning, využívaním služieb komunikácie cez SKYPE, DOMEUS a podobne. Podávame žiadosti o podporu projektov doma i v zahraničí.

Záverom tohto úvodného slova sa chcem poďakovať najmä h.doc.PhDr.Petre Gergelovej, PhD za to, že sa ujala prípravy prvej výročnej správy katedry. Napriek jej osobnému vkladu by výsledok nebol tak komplexný a užitočný keby ju nepodporili všetci kolegovia z katedry spolu s niektorými kolegami z fakulty a spolupracujúcich inštitúcií. Všetkým patrí moje poďakovanie a tiež predpokladom, že ctený čitateľ rozpozna množstvo práce, ktorú v uplynulom roku členovia katedry odvedli v prospech celej fakulty a našich študentov.

Prof. MUDr. Martin Rusnák, CSc.

2. Povedali o nás

„Ako dekan Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave je mi potešením a som rád, že môžem povedať zopár slov na margo Výročnej správy Katedry Verejného zdravotníctva našej fakulty.

Som rád, že okrem fakulty ako takej sa aj katedra fakulty (katedra Verejného zdravotníctva FZaSP ako prvá!) rozhodla vydať výročnú správu o svojej činnosti, čo je nesporne odrazom aj autoevaluačnej aktivity katedry a prvkom jej samoreflexie vo vzťahu k fakulte aj k jej študentom. Z pozície dekana fakulty-aj keď to môže byť skreslené krátkosťou môjho pôsobenia v tejto funkcii - môžem konštatovať, že Katedra verejného zdravotníctva FZaSP sa javí ako jedna z najdynamickejších sa vyvíjajúcich katedier fakulty. Pozitívne hodnotím predovšetkým integráciu mladých, pozitívne mysliacich ľudí vrátane doktorandov a vysokú aktivitu Katedry na podávaní domácich a zahraničných grantov ako aj iniciatívy v zahraničnej spolupráci.

Želám Katedre ešte viac entuziazmu a veľa úspechov k napĺňaniu cieľov a vízií katedry do budúcnosti a všetkým členom katedry vrátane doktorandov veľa zdravia a osobných úspechov.“

Prof.MUDr. František Mateička, CSc.

Dekan fakulty

16.2.2008

„KATEDRA VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA FZaSP TU v minulom kalendárnom roku podľa mojej mienky nastúpila náročný trend získavania projektov a grantov včítane medzinárodných (cf."Atlantis" Scranton, Iowa, Liverpool). V riešení determinácie rizikových faktorov vzniku karcinómu prsníka Katedra verejného zdravotníctva v spolupráci s Onkologickou klinikou FZaSP TU a FN v Trnave pokračovala v spolupráci s Mayo Clinic v Rochestri. Prevencia karcinómu prsníka je totiž najefektívnejšia ak

sa naštartuje čo najskor, dokonca ešte prenatálne.- Oceňujem prínos katedry v oblasti rozvoja bioštatistických metód v jednotlivých klinických disciplínach (rozhodovacia analýza - decision analysis; reception/relative operation characteristic curve; determination of cut-off point/level, etc.). Očakávam rozvoj bioštatistických metód v klinickom výskume, (life - table analysis, survival curves - Kaplan -Maiers, confidence interval, hazzard ratio, Bayesian approach in clinical trials of phase I and II). V spolupráci s Katedrou VZ pripravíme spoločnú prezentáciu na ASCO Conference, Chicago a ESMO Conference, Stockholm.“

prof. MUDr. Ľudovít Jurga, DrSc.

prednosta

Onkologická klinika FN a FZaSP TU

Prodekan pre liečebno-preventívnu činnosť a styk s nemocnicou

15.2.2008

.....
„Katedru vnímam, ako spoločenstvo zanietených ľudí, ktorí na naše pomery prevyšujú priemer najmä v oblasti vedecko - výskumnej činnosti. Katedra je zapojená do niekoľkých projektov a grantových úloh, celý kolektív je podľa mňa jednotný a konsolidovaný, čo možno v súčasnosti považovať na pôde našej fakulty za unikum. Sympatická mi je aj tvorivosť mladých kolegov a zároveň ich skromnosť a ochota spolupracovať (predsvedčil som sa o tom v období, kedy som vykonával funkciu predsedu akademického senátu ale aj prodekana pre PhD štúdium).

Ambíciou kolektívu katedry by mohli byť do budúca aj spoločné projekty s členmi katedry sociálnej práce, myslím si, že prepojenie niektorých spoločných tém je aktuálne. Tento posun by mohol byť len na prospech aktivít a skvalitnenia celej fakulty.

Želám Vám milí kolegovia veľa tvorivých síl a dobré kolegiálne vzťahy, dostatok slobody pre úspešnú prácu.“

m. prof. PeadDr. Milan Schavel, PhD.

Prodekan pre doktorandské štúdium

20.2.2008

„Katedra verejného zdravotníctva mi je osobne ako zdravotníčke svojim zameraním veľmi blízka. Má smelé plány, odvážne ambície a taktiež skvelé výsledky. Pracuje tam kolektív dravých ľudí, ktorí sa neboja žiadnej výzvy. Venuje sa rôznym lokálnym i medzinárodným projektom.

Do svojho študijného programu zahŕňa predmety, ktoré smerujú k výchove skutočných verejných zdravotníkov, najmä z oblasti prevencie a epidemiológie. Absolventi štúdia nezostávajú bez práce, ale venujú sa oblasti, ktorú vyštudovali.

O tom, že smerovanie tejto katedry dokáže osloviť ďalších a ďalších záujemcov svedčí ešte jeden fakt - v roku 2007 sa na denné štúdium Verejného zdravotníctva hlásil takmer päť-násobný počet uchádzačov, než bolo možno prijať.“

Prajem Vám veľa úspechov!

Doc. Jana Boroňová, PhD.

Prodekanka pre externé štúdium

20.2.2008

„Katedra verejného zdravotníctva je mladý ambiciózny kolektív, ktorý novo definoval svoje ciele synchronne s rozvojom zdravotníctva vo svete a doma, a systematicky stanovené ciele napĺňa pedagogickou i vedecko-výskumnou činnosťou a náročnými projektami. Chcem tiež vyzdvihnúť, že členovia Katedry VZ sa zapájajú do aktivít komunitného programu podpory zdravia Zdravé mesto Trnava (Dni zdravia, Škola verejného zdravia, Plán zdravia), čím výrazne prispievajú k naplneniu spolupráce Trnavskej univerzity a Mesta Trnava.“

Prof. MUDr. Bohumil Chmelík, PhD.

Katedra zdravotníckeho manažmentu a jazykov
poslanec Mestského zastupiteľstva Mesta Trnava

21.2.2008

„Zvyčajne, keď sa uzatvorí dohoda o spolupráci medzi dvoma subjektmi, po čase sa stáva formálnou. Je potešujúce, že v prípade mojej osemročnej spolupráce s Fakultou zdravotníctva a sociálnej práce to tak nie je. Aktívna účasť predstaviteľov - pedagógov a členov Katedry verejného zdravotníctva na podujatiach Zdravé mesto Trnava (Dni zdravia, Škola verejného zdravia) prispieva k odbornej garancii. Zastúpením v Riadiacom výbore Zdravé mesto Trnava zaručujú smerovanie projektu v súlade s ustanoveniami WHO. Priama zainteresovanosť pri príprave základných dokumentov tohto projektu akými sú Plán zdravia, Profily zdravia a členstvo v Riadiacom výbore Zdravé mesto Trnava potvrdzujú, že naša spolupráca je aktívna a praktická. Dôležitú úlohu zohráva aj zainteresovanosť študentov o projekt Zdravé mesto, ktorí v rámci svojich bakalárskych alebo diplomových prác skúmajú problematiku tohto projektu. Chcela by som poďakovať hlavne prof. Chmelíkovi za úprimný záujem o tento projekt a jeho vedenie, ďalej doc. Gulišovi a PhDr. Marcinkovej za odborné poradenstvo a hodnotenie projektu.“

Mgr. Ingrid Huňavá
koordinátorka projektu ZMT
21.2.2008

3. Všeobecné informácie o katedre

a. Poslanie katedry

Katedra verejného zdravotníctva FZaSP TU poskytuje hlavne jednodborové štúdium s možnosťou špecializácie v 9. a 10. semestri. Okrem toho prispieva vo výuke iných odborov na FZaSP aj na iných výučbových zariadeniach v SR i v zahraničí.

Výučbovú, výskumnú a odbornú činnosť prednostne zameriava na tieto oblasti:

- zdravotnícke systémy,
- epidemiológia infekčných i neinfekčných ochorení,
- environmentálne zdravie,
- zdravie pri práci,
- výchova ku zdraviu,
- podporu zdravia, prevenciu chorôb,
- prevencia úrazov, kvalita starostlivosti o pacienta po úraze,
- bioštatistika a informatika vo verejnom zdravotníctve.

Výučba pozostáva z prednášok, praktických cvičení, workshopov, seminárov, účasti na výskume a prázdninovej praxe (3x2 týždne) v zariadeniach zdravotníckej starostlivosti, úradoch verejného zdravotníctva, výskumných ústavoch, na univerzitných pracoviskách v SR i v zahraničí. Štúdium je ukončené vypracovaním a obhajobou magisterskej práce a vykonaním štátnych záverečných skúšok.

Vedecká činnosť sa odohráva najčastejšie v multidisciplinárnych zoskupeniach vedcov doma i v zahraničí. Publikačná činnosť je smerovaná na domáce i zahraničné časopisy a konferencie.

Odborná činnosť sa orientuje najmä na programy Európskej únie a tiež na zlepšenie zdravia znevýhodnených, marginalizovaných skupín a etník.

b. Členovia katedry

Interní zamestnanci:

Vedúci katedry: Prof. MUDr. Martin Rusnák, CSc.

Zástupca vedúceho katedry: h. Doc. Jarmila Pekarčíková, PhD.

Docenti a odborní asistenti:

Doc. Ing. Margaréta Kačmáriková, PhD.

h. Doc. Petra Gergelová, PhD.

h. Doc. Daniela Marcinková

PhDr. Marek Majdan, PhD.

RNDr. Mária Dubovská, PhD (t.č. na MD)

MUDr. Alexandra Bražinová, PhD., MPH (externá)

Interní doktorandi:

Mgr. Eva Gallová

Mgr. Lucia Haváčová

Mgr. Tomáš Kiss

Mgr. Ľuboš Bošák

Mgr. Zuzana Černušková

Mgr. Mária Dubovanová

Mgr. Kristína Grendová

Mgr. Lenka Marušková

Odborná inštruktorka: Bc. Anna Sokolovičová

Visiting professor:

Prof. Dr. Med. Walter Mauritz, PhD., Lorenz Bohler Unfall Krankenhaus, Wien

Prof. James C. Torner, PhD., MSc., College of Public Health, Iowa University

Prof. Daniel West, Jr., PhD., FACHE, University of Scranton, Scranton

Spolupracujúce inštitúcie

- Úrad verejného zdravotníctva SR, Bratislava
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne
- ostatné Regionálne úrady verejného zdravotníctva
- Fakultná nemocnica Trnava
- Mestské zastupiteľstvo mesta Trnava
- Ministerstvo zdravotníctva SR
- Ministerstvo školstva SR
- Slovenská zdravotnícka univerzita, Ústav preventívnej a klinickej medicíny
- Klinika pracovného lekárstva a toxikológie NsP akad. Déreza, Bratislava
- Inšpektorát práce SR, Košice
- Národný ústav reumatických chorôb, Piešťany
- Nemocnica A. Wintera, Piešťany

c. Sponzori

Pfizer Luxembourg SARL, o.z. Westend

4. Profesionálne zameranie členov katedry

Snahou katedry je zastrešiť celú širokú problematiku verejného zdravotníctva, preto každý z jej členov sa sústreďuje najmä na špecifickú oblasť, v rámci ktorej realizuje svoje výskumné a pedagogické aktivity.

Prof. MUDr. Martin Rusnák, CSc, ako vedúci katedry riadi jej chod, usmerňuje ostatných členov a napomáha ich profesionálnemu rastu. Je lekár, s profesionálnym zameraním na verejné zdravotníctvo, kvalitu zdravotnej a zdravotníckej starostlivosti, výskum zdravotníckych systémov, zdravotnícku a medicínsku informatiku a štatistiku, modelovanie, manažment projektov, zdravotnícke a nemocničné informačné systémy. Zároveň pôsobí v zahraničí, jednak ako prezident International Neurotrauma Research Organization vedie medzinárodný výskumný team, ktorý skúma možnosti zvyšovania úspechu záchrany života pacienta v kóme po ťažkom úraze mozgu používajúc metódy EBM. Okrem toho sa zúčastňuje humanitárnych projektov podpory zdravia a zvyšovania kvality starostlivosti o zdravie členov znevýhodnených komunit v Európe i v Afrike. Prednáša ako externý profesor na Univerzite Scranton, USA..

h. Doc. PhDr. Jarmila Pekarčíková-Korcová, PhD je zástupkyňou vedúceho katedry. Profesne sa venuje epidemiológii chronických ochorení, predovšetkým epidemiológii nádorových ochorení, environmentálnej a klinickej epidemiológii. Je aktívna vo sfére vzdelávania vo verejnom zdravotníctve, manažmente projektov, metodike hodnotenia dopadov na zdravie a tvorbe a hodnotenia guidelines. Je koordinátorkou a spolukoordinátorkou viacerých významných medzinárodných projektov zameraných predovšetkým na hodnotenie dopadu na zdravie.

Doc.Ing. Margaréta Kačmáriková, PhD sa zameriava najmä na problematiku výživy, zdravého spôsobu života a celej škály podpory zdravia.

h. Doc. PhDr. Petra Gergelová, PhD sa z profesionálneho hľadiska orientuje hlavne na oblasť preventívneho pracovného lekárstva a problematiku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Venuje sa najmä respiračnej toxikológii, základnému výskumu patomechanizmu vzniku profesionálnych respiračných ochorení a štúdiu rozvoja inovatívnych diagnostických postupov týchto ochorení. Nadväzuje tak na praktické skúsenosti získané počas niekoľkoročnej výskumnej činnosti v Laboratóriu respiračnej toxikológie SZU (Bratislava) a polročnej stáže absolvovanej na Oddelení pracovného lekárstva a Laboratóriu priemyselnej toxikológie naParmskej univerzite (Taliansko).

Profesionálne zameranie **h. Doc. PhDr. Daniely Marcinkovej, PhD** vyplýva z jej bohatých vedomostí a skúseností z oblasti epidemiológie, podpory zdravia a nerovností v zdraví. Multikulturálne prístupy riešenia otázok zdravia v marginalizovaných skupinách a znižovanie nerovností v zdraví je oblasť, ktorú zastrešuje v rámci projektov financovaných Európskou komisiou, či Ministerstvom školstva SR. Po absolvovaní polročnej stáže na Iowskej univerzite v štáte Iowa, USA, v druhom polroku roku 2007, bude koordinovať a odborne garantovať pobyt študentov z USA, ktorí prídu v rámci výmenného programu MHIRT na odbornú letnú prax na Katedru verejného zdravotníctva. Program je určený pre študentov rôznych etník a minorít, ktorí sú absolventmi Fakulty verejného zdravotníctva, Iowskej univerzity a snažia sa získať nové praktické skúsenosti v oblasti multikulturálneho zdravia.

Oblasť environmentálneho zdravia je doménou **PhDr. Mareka Majdana, PhD**. Taktiež sa zaoberá štatistickou analýzou epidemiologických dát a priestorovou analýzou údajov. Venuje sa výskumu ťažkých úrazov mozgu, je zapojený do projektov týkajúcich sa nádorovej epidemiológie, odhadu dopadu politík na zdravie či rómskej menšiny.

MUDr. Alexandra Bražinová, PhD, MPH sa zameriava najmä na problematiku duševného zdravia, práv pacientov a všeobecne ľudských práv, venuje

sa tiež výskumu v oblasti uplatnenia EBM a manažmentu pacienta s ťažkým úrazom mozgu.

V r. 2006 sa členmi katedry stali doktorandi Mgr. Eva Gallová, Mgr. Lucia Haváčová a Mgr. Tomáš Kiss, ktorí sa do jej chodu a aktivít výborne zaradili a v súčasnosti predstavujú jej významnú zložku.

Hlavným profesionálnym zameraním **Mgr. Evy Gallovej** je zdravie pri práci a preventívne pracovné lekárstvo. V súčasnosti si prehlbuje svoje vedomosti v oblasti respiračných ochorení na Oddelení tuberkulózy a respiračných chorôb Fakultnej nemocnice v Trnave.

Mgr. Lucia Haváčová sa sústreďuje najmä na problematiku zdravia detskej populácie, ako aj zdravia žien. Rovnako sa špecializuje na oblasť výživy. V súčasnosti prebieha jej stáž na Pediatrickej klinike FN Trnava. V odbore verejné zdravotníctvo je zodpovedná za organizáciu a konanie Študentskej vysokoškolskej odbornej činnosti (ŠVOČ).

Mgr. Tomáš Kiss sa začlenil do výskumného tímu Laboratória respiračnej toxikológie SZU (Bratislava), kde sa venuje základnému výskumu respiračných ochorení po expozícii toxickým látkam. Jeho profesionálne smerovanie je orientované hlavne na oblasť zdravia pri práci a preventívneho pracovného lekárstva.

V r. 2007 rady členov katedry doplnili doktorandi Mgr. Ľuboš Bošák, Mgr. Lenka Černušková, Mgr. Mária Dubovanová, Mgr. Kristína Grendová a Mgr. Zuzana Marušková.

Mgr. Ľuboš Bošák svoje profesionálne zameranie sústreďuje na nerovnosti v zdraví, marginalizované skupiny a komunitné zdravie s prepojením na problematiku hodnotenia dopadu na zdravie. Zároveň si doplňuje vedomosti z oblasti

preventívneho pracovného lekárstva a zdravia pri práci, ktorej sa chce v budúcnosti hlbšie venovať.

Mgr. Zuzana Černušková sa v prevažnej miere venuje hodnoteniu kvality zdravotníckej starostlivosti, a to konkrétne v súvislosti s úrazmi mozgu. V rámci týchto činností spolupracuje s International Neurotrauma Research Organisation (INRO), Wien, Austria.

Na oblasť epidemiológie infekčných ochorení zameriava svoju prácu **Mgr. Mária Dubovanová**. Vo svojej dizertačnej práci rieši problematiku rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká na základe Evidence Based Medicine.

Mgr. Kristína Grendová sa sústreďuje na využitie znalostnej medicíny v onkologickej chirurgii. Svoje odborné vedomosti z tejto problematiky si momentálne rozširuje na Chirurgickej klinike Národného onkologického ústavu v Bratislave.

Mgr. Lenka Marušková sa orientuje hlavne na oblasť epidemiológie chronických ochorení, aktívne sa zúčastňuje výučby predmetov s touto oblasťou súvisiacich a v rámci svojich praktických odborných aktivít navštevuje Pediatrické oddelenie Fakultnej nemocnice v Trnave.

5. Vzdelávací proces

Návrh študijného programu verejného zdravotníctva vychádza z vízie rozvoja verejného zdravotníctva tak, ako ho definujú medzinárodné inštitúcie (EU, Svetová zdravotnícka organizácia, Európske centrum pre prevenciu a kontrolu ochorení) a aby bolo v súlade s Lisabonským procesom a s duchom nového vysokoškolského zákona. Preto sa v tomto inovovanom programe kladie zvýšený dôraz na:

- samostatnú prácu študenta a podporu jeho myslenia a rozvoja tvorivých kapacít;
- využitie prostriedkov internetu a multimedialných techník k podpore výučby;
- zdôraznenie postavenia pedagóga ako tútora;
- výber predmetov s praktickým zameraním využiteľných pre širokú oblasť budúcich zamestnávateľov;
- prácu so zdrojmi domácimi a zahraničnými;
- podporu tvorivosti a schopnosti komunikovať výsledky tvorivej práce;
- podpora študijných pobytov v zahraničí a medzinárodnej spolupráce.

Obsah študijného odboru je založený na výskume, teórii a praxi vo verejnom zdravotníctve, epidemiológii a faktoroch ohrozujúcich zdravie. Študijný odbor verejné zdravotníctvo explicitne zahŕňa nasledovné skupiny predmetov:

- biomedicínske (najmä tie, ktoré sú nevyhnutné pre poznávanie zdravia populačných skupín);
- podporu a rozvoj zdravia (najmä v zmysle rozvoja programového a projektového prístupu);
- humanitné a behaviorálne (v zmysle riešenia zásadných etických a morálnych paradigiem pre potreby návrhov a realizácie zdravotných a zdravotníckych politík);
- technológie (najmä internetové, kvantitatívny a kvalitatívny výskum, manažérske);
- jazykové (najmä latinský jazyk a cudzí jazyk).

Okrem teoretických vedomostí je potrebné získavať praktické zručnosti, čo je zabezpečované v Regionálnych úradoch verejného zdravotníctva, na klinikách Fakultnej NsP v Trnave, Klinike pracovného lekárstva a toxikológie v Bratislave. V súčasnom období sú zabezpečené predpoklady na teoretickú a praktickú výučbu programu v navrhovanom rozsahu.

Fakulta v súlade s Bolonskou deklaráciou podporuje študentov tiež pri ich študijných pobytach v zahraničí. Ak študent absolvuje časť štúdia v zahraničí na základe zmluvy o štúdiu, získané kredity sa mu započítavajú.

Absolvent študijného odboru verejné zdravotníctvo je kvalifikovaný zdravotnícky pracovník so širokým odborným profilom pripravený samostatne vykonávať odborné činnosti v oblasti podpory a ochrany zdravia a primárnej prevencie. Je pripravený:

- vykonávať štátny zdravotný dozor na úseku životného a pracovného prostredia, ochrany zdravia pri práci, vytvárania a ochrany zdravých životných a pracovných podmienok detí a mládeže, na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia;
- vykonávať epidemiologický dohľad a z neho vyplývajúce odborné činnosti;
- vykonávať aktivity v súlade so zásadami a koncepciou štátnej zdravotnej politiky a zúčastňovať sa na plnení cieľov programov podpory zdravia a zdravotne- výchovných projektov.

Absolvent verejného zdravotníctva má vstúpiť do praxe ako presvedčený zástanca nezávislosti svojej profesie, moderných trendov teórie a praxe vo verejnom zdravotníctve. Absolvent verejného zdravotníctva po splnení zákonom stanovenej praxe má predpoklady pre pokračovanie v magisterskom a doktorandskom štúdiu. Absolvent verejného zdravotníctva ovláda základy vedeckej práce vo svojom odbore a ovláda spôsoby získavania vedeckých a odborných informácií.

a. Charakter študijného programu bakalárskeho štúdia

Tento študijný program je bakalárskym študijným programom, t. j. študijným programom prvého stupňa. Garantom študijného programu VZ prvého stupňa je Prof. Rusnák a spolugarantami Doc. Kačmáriková a Doc. Kálavský. Forma štúdia je interná a externá.

Uplatnenie absolventa:

- regionálne úrady verejného zdravotníctva (RÚVZ);
- nemocnice: ochrana zdravia pacientov a pracovníkov v nemocniciach (nemocničný hygienik);
- výskumné ústavy so zameraním na: neprenosné hromadne sa vyskytujúce choroby, životné prostredie a zdravie, prenosné choroby, pracovné prostredie a zdravie;
- poradne zdravia: podpora zdravého životného štýlu;
- inšpektoráty práce;
- štátna správa (odborné odbory zdravotníctva, životného prostredia);
- samospráva: problematika ochrany a podpory zdravia ľudí, vplyvy prostredia na zdravie, preventívne programy.

Absolvent sa uplatní ako zdravotnícky pracovník vo všetkých odboroch regionálnych úradov verejného zdravotníctva (RÚVZ), v nemocniciach, v zariadeniach mimo rezortu zdravotníctva na úseku ochrany zdravia, životného a pracovného prostredia.

Absolvent verejného zdravotníctva po úspešnom absolvovaní štúdia spĺňa tieto **výstupné štandardy zručností z oblasti odborného vzdelania:**

- vymedzené ošetrovateľské, preventívne, diagnostické a terapeutické metódy a postupy;
- aplikáciu epidemiologických metód, metód procesu ochrany a podpory zdravia a poznatkov z práva a legislatívy v terénnej praxi;
- zber, spracovanie a vyhodnocovanie výsledkov hygienicko-epidemiologických činností a štúdií ;

- aplikáciu zdravotno-výchovných, psychologických a sociologických metód, foriem, prostriedkov a techník v profesionálnej činnosti ;
- komunikáciu na profesionálnej úrovni vo svojom odbore;
- cudzí jazyk na úrovni, ktorá umožní orientáciu v zahraničnej odbornej literatúre;
- schopnosť permanentne získavať najnovšie poznatky, ďalej sa vzdelávať a aktívne prenášať získané poznatky do praxe.

Štúdium v bakalárskom študijnom programe je založené na kreditovom systéme. Jednotky učebného plánu sú študijné predmety, ktoré sa členia na:

- a) povinné predmety,
- b) povinne voliteľné predmety
- c) voliteľné predmety

b. Charakter študijného programu magisterského štúdia

Tento študijný program je magisterským študijným programom, t. j. študijným programom druhého stupňa. Garantom študijného programu VZ druhého stupňa je Prof. Rusnák a spolugarantami Doc. Kačmáriková a Doc. Kálavský. Forma štúdia je interná a externá.

Absolvent študijného odboru verejné zdravotníctvo je kvalifikovaný zdravotnícky pracovník so širokým odborným profilom pripravený samostatne vykonávať odborné činnosti v oblasti podpory a ochrany zdravia, primárnej prevencie a v oblasti klinickej epidemiológie a výskumu

Uplatnenie absolventa:

- štátna správa: ministerstvá a odbory zdravotníctva, životného prostredia, úrady verejného zdravotníctva;
- samospráva: problematika ochrany a podpory zdravia ľudí, vplyvy prostredia na zdravie, preventívne programy

- služby zdravia pri práci: bezpečnostnotechnická služba alebo pracovná zdravotná služba;
- nemocnice a iné zdravotnícke zariadenia v ktorých vykonáva spravidla rozvoj programov a hodnotenie kvality poskytovaných služieb
- výskumný pracovník so zameraním najmä na štúdium výskytu, príčin, a následkov prenosných a neprenosných hromadne sa vyskytujúcich ochorení, vplyvov životného prostredia a pracovného prostredia na zdravie, a iné;
- konzultant pre prípravu, realizáciu a hodnotenie projektov vo verejnom zdravotníctve;
- farmaceutické firmy pri klinickom skúšaní liekov;
- poskytovanie konzultácii pri úprave životného štýlu jednotlivcom;
- inšpektoráty práce;
- vzdelávacie inštitúcie.

Program štúdia je zameraný na získanie vedomostí a zručností, ktoré sú potrebné pri práci vo verejnom i súkromnom sektore v oblasti rozvoja, podpory a ochrany zdravia, pri plánovaní činností s dopadom na zdravie, zdravotníckej administratíve, výkone štátneho zdravotného dozoru, expertíznej činnosti, analýzach zdravotného stavu populácie a príčin jeho zmien, poradenstve, vzdelávaní a výskume.

Štúdium je založené na predpoklade úspešného ukončenia bakalárskeho vzdelania a smeruje k rozšíreniu a prehĺbeniu znalostí a zručností, získaných počas predchádzajúcich 6 semestrov štúdia.

Počas štúdia sa kladie mimoriadny dôraz na samostatnú prácu študenta. Pedagóg plní viac úlohu tútora ako prednášateľa. Preto je snaha, aby každý predmet počas semestra bol rozdelený na úvodnú časť, kde prednášateľ zorientuje študenta v problematike a ukončí ju zrozumiteľným zadaním témy. Túto študent v danom čase rozpracuje a priebežne konzultuje s pedagógom (predovšetkým za využitia dištančných metód komunikácie s tútorom). V závere semestra študent prednesie dosiahnuté výsledky a obháji ich pred celým ročníkom. Kredity ECTS sú

pridelované podľa času potrebného na vypracovanie zadania. Ukončenie je formou klasifikovaného zápočtu alebo skúšky, kde skúšajúci berie do úvahy výsledky zadania a overí si hĺbku naštudovanej problematiky.

Cieľom vzdelávania v magisterskom programe je poskytnúť študentom prístup k informáciám o teórii, metódach a ich využití v oblasti verejného zdravotníctva. Tento cieľ sa realizuje v zmysle rozvoja európskeho rozmeru prostredníctvom vývoja študijných plánov, spolupráce medzi inštitúciami, mobilitami a integrovaným programom štúdia, výučby a výskumu. Tento prístup rozvíja schopnosti, ktoré absolventom umožnia pracovať v oblasti identifikácie, hodnotenia a intervencie v oblasti riešenia zdravotných problémov populácie s využitím exaktných postupov vedeckého skúmania. Zároveň sa študent bude orientovať na získavanie vedomostí a zručností z oblasti morálky, etiky, sociálnych a behaviorálnych vied, informatiky a bioštatistiky, jazykové znalosti, ktoré mu umožnia pracovať pri praktickej aplikácii verejného zdravotníctva. Magisterský program dáva študentovi aj kvalifikáciu, ktorá je potrebná na participáciu vo výskume.

Štúdium v magisterskom študijnom programe je založené na kreditovom systéme. Jednotky učebného plánu sú študijné predmety, ktoré sa členia na:

- a) povinné predmety,
- b) povinne voliteľné predmety
- c) voliteľné predmety

Po úspešnom ukončení magisterského štúdia katedra ponúka možnosť ďalšieho vedeckého rastu a vzdelávania sa vo forme doktorandského štúdia (PhD.) formou internou alebo externou.

6. Vedecko-výskumná činnosť

a. Zoznam zahraničných a domácich publikácií registrovaných v citačných indexoch

1. The EuroTARN Writing Committee on behalf of the EuroTARN Group: *A comparison of European Trauma Registries The first report from the EuroTARN Group*. Resuscitation. 2007 Nov;75(2):286-297.
2. Brazinova A, Heydelberg, Koot J, Rusnakova V, Rusnak M : *Stakeholder approach in strengthening the patients' rights in the Slovak Republic*. Bratisl Lek Listy 2007; 108 (12), p.495-500
3. Grey E, Mraz M, Docze A, Korcova J, Bucko E, Krcmery V.: *Erythromycin resistance in viridans streptococci bacteremia is clinically significant*. Chemotherapy. 2007;53(1):42-3.
4. Rusnak,M., Janciak,I., Majdan,M., Wilbacher,I., Mauritz,M., and the Austrian Severe TBI Study: *Investigators Severe Traumatic Brain Injury in Austria I: Introduction to the Study. Schweres Schädelhirntrauma in Österreich I: Einführung in das Projekt*. Wien Klin Wochenschr. 2007 Feb;119(1-2):23-28.
5. Rosso,A., Brazinova,A., Janciak,I., Wilbacher,I., Rusnak,M., Mauritz,W., and the Austrian Severe TBI Study Investigators: *Severe Traumatic Brain Injury in Austria II: Epidemiology of hospital admissions. Schweres Schädelhirntrauma in Österreich II: Epidemiologie der Krankenhausaufnahmen*. Wien Klin Wochenschr. 2007 Feb;119(1-2):29-34.
6. Lenartova,L., Janciak,I., Wilbacher,I., Rusnak,M., Mauritz,W., and the Austrian Severe TBI Study Investigators: *Severe Traumatic Brain Injury in Austria III: Prehospital Status and Treatment. Schweres Schädelhirntrauma in Österreich III: Präklinischer Status und Erstversorgung*. Wien Klin Wschr 2007 Feb;119(1-2):35-45.
7. Mauritz,W., Janciak,I., Wilbacher, I., Rusnak,M., and the Austrian Severe TBI Study Investigators: *Severe Traumatic Brain Injury in Austria IV: Intensive Care Management. Schweres Schädelhirntrauma in Österreich IV: Intensivmedizin*. Wien Klin Wschr 2007 Feb;119(1-2):46-55.
8. Leitgeb,J., Erb,K., Mauritz,W., Janciak,I., Wilbacher,I., Rusnak,M., and the Austrian Severe TBI Study Investigators: *Severe Traumatic Brain Injury in Austria V: CT findings and surgical Management. Schweres Schädelhirntrauma in Österreich V: CT-Befunde und chirurgische Aspekte*. Wien Klin Wschr 2007 Feb;119(1-2):56-63.

9. Rusnak,M., Janciak,I., Majdan,M., Wilbacher,I., Mauritz,W., and the Austrian Severe TBI Study Investigators: Severe Traumatic Brain Injury in Austria VI: Effects of guideline-based management. *Schweres Schädelhirntrauma in Österreich VI: Auswirkungen eines auf Richtlinien basierenden Managements.* Wien Klin Wschr 2007 Feb;119(1-2):64-71.

b. Zoznam zahraničných a domácich publikácií neregistrovaných v citačných indexoch

1. M.Rusnák, J.Korcová, D.Marcinková, P.Gergelová, M.Majdan, K.Kačmáriková, E.Gallová, L.Haváčová, T.Kiss: *Výzvy 21.storočia pred Katedrou verejného zdravotníctva FzaSP.* Universitas Tyrnaviensis, 2, 2007, s. 17-20.
2. Demitrovičová, A., Kačmáriková, M., Mrázová, M.: *Terapeutické monitorovanie hladín cyklosporínu a aminoglykozidov.* Vlastné skúsenosti a odporúčania pre prax., Acta chemotherapeutica 3-4, 2007, s. 64

c. Publikácie zo zahraničných a domácich konferencií

1. GULIS, G., GRY., P., AKSAKAL, N., EVCI, D., ZURLYTE, I., KOBZA, J., MILEVA, H., KORCOVA, J.ADANY, R., ADAM, B., MARTUZZI, M., OTOROPEC, P., BIANCHI, F., BALUCI, C.: *Health impact assessment in new member states and accession countries.* European Journal of Public Health. Supplement 2. 15th Annual EUPHA Conference. The Future of public health in the Unified Europe, Helsinki, 11-13 Octobert 2007; Vol. 17, Suppl. 2, p.90. ISSN 1101-1262
2. GULIS, G., GRY., P., AKSAKAL, N., EVCI, D., ZURLYTE, I., KOBZA, J., MILEVA, H., KORCOVA, J.ADANY, R., ADAM, B., MARTUZZI, M.: *Capacity building.* European Journal of Public Health. Supplement 2. 15th Annual EUPHA Conference. The Future of public health in the Unified Europe, Helsinki, 11-13 October 2007; Vol. 17, Suppl. 2, p.90. ISSN 1101-1262
3. GRY., P., GULIS, G., GROCHOWSKA-NIEDWOROK, E., OTOROPEC, P., KORCOVA, MARTUZZI, M.: *Dietary fiber policy HIA* European Journal of Public Health. Supplement 2. 15th Annual EUPHA Conference. The Future of public health in the Unified Europe, Helsinki, 11-13 Octobert 2007; Vol. 17, Suppl. 2, p.90. ISSN 1101-1262
4. ADANY, R., ADAM, B., MILEVA, H., KORCOVA, J.: *Roma policy HIA.* European Journal of Public Health. Supplement 2. 15th Annual EUPHA Conference. The Future of public health in the Unified Europe, Helsinki, 11-13 Octobert 2007;

d. Citácie

1. Koprnová, J., Svetlanský, I., Babel'a, R., Bilíková, E., Hanzen, J., Žuščáková, I.J., Mílovský, V., ... Rusnák, M...., Trupl, J. Prospective study of antibacterial susceptibility, risk factors and outcome of 157 episodes of *Acinetobacter baumannii* bacteremia in 1999 in Slovakia (2001) *Scandinavian Journal of Infectious Diseases*, 33 (12), Pages 891-895. Citované v Erridge, C., Moncayo-Nieto, O.L., Morgan, R., Young, M. & Poxton, I.R. 2007, "Acinetobacter baumannii lipopolysaccharides are potent stimulators of human monocyte activation via Toll-like receptor 4 signalling", *Journal of Medical Microbiology*, vol. 56, no. PART 2, pp. 165-171.
2. Černay, J., Rusnák, M., Michalková, D., Raisová, A.: Centrálny register detského diabetu v SSR. *Čs. pediatria*, 7, 1989, p.385-388. Citované v: Stanik, J., Gasperikova, D., Paskova, M., Barak, L., Javorkova, J., Jancova, E., Ciljakova, M., Hlava, P., Michalek, J., Flanagan, S.E., Pearson, E., Hattersley, A.T., Ellard, S., Klimes, I. Prevalence of permanent neonatal diabetes in Slovakia and successful replacement of insulin with sulfonylurea therapy in KCNJ11 and ABCC8 mutation carriers (2007) *Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism*, 92 (4), pp. 1276-1282.
3. Severe traumatic brain injury in Austria I: Introduction to the study. RUSNAK M *WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT* 119 (1-2): 23-28 FEB 2007 Citované v: - Maas AIR Traumatic brain injury: simple data collection will improve the outcome *WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT* 119 (1-2): 20-22 FEB 2007
4. Severe traumatic brain injury in Austria III: Prehospital status and treatment LENARTOVA L *WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT* 119 (1-2): 35-45 FEB 2007 Citované v: Maas AIR Traumatic brain injury: simple data collection will improve the outcome *WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT* 119 (1-2): 20-22 FEB 2007
5. Severe traumatic brain injury in Austria IV: Intensive care management MAURITZ W *WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT* 119 (1-2): 46-55 FEB 2007 Citované v: Maas AIR Traumatic brain injury: simple data collection will improve the outcome *WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT* 119 (1-2): 20-22 FEB 2007
6. Severe traumatic brain injury in Austria V: CT findings and surgical management LEITGEB J *WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT* 119 (1-2): 56-63 FEB 2007 Citované v: Maas AIR Traumatic brain injury: simple data collection will improve the outcome *WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT* 119 (1-2): 20-22 FEB 2007

7. Severe traumatic brain injury in Austria VI: Effects of guideline-based management RUSNAK M WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT 119 (1-2): 64-71 FEB 2007 Citované v: Maas AIR Traumatic brain injury: simple data collection will improve the outcome WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT 119 (1-2): 20-22 FEB 2007
8. Severe traumatic brain injury in Austria I: Introduction to the study. RUSNAK M WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT 119 (1-2): 23-28 FEB 2007 Citované v: Valadka AB, Robertson CS Surgery of cerebral trauma and associated critical care NEUROSURGERY 61 (1): 203-220 Suppl. S JUL 2007
9. Mauritz, W., Janciak, I., Wilbacher, I., Rusnak, M.: Severe traumatic brain injury in Austria IV: Intensive care management. (2007) Wiener Klinische Wochenschrift, 119 (1-2), pp. 46-55. Cited 2 times. doi: 10.1007/s00508-006-0763-2. Cited in: Parikh, S., Koch, M., Narayan, R.K. Traumatic brain injury International Anesthesiology Clinics, Volume 45, Issue 3, June 2007, Pages 119-135
10. Author(s): Mrazova, M; Docze, A; Buckova, E; Bucko, L; Kacmarikova, M; Grey, E; Korcova, J; Koprnova, J; Saboova, Z; Beno, P; Karvaj, M; Svetlansky, I; Ondrus, A; Benca, J; Taziarova, M; Rudinsky, B; Krcmery, V Title: Prospective national survey of viridans streptococcal bacteraemia risk factors, antibacterial susceptibility and outcome of 120 episodes Source: SCANDINAVIAN JOURNAL OF INFECTIOUS DISEASES, 37 (9): 637-641 SEP 2005
11. Author(s): Knoll, B (Knoll, Bettina); Tleyjeh, IM (Tleyjeh, Imad M.); Steckelberg, JM (Steckelberg, James M.); Wilson, WR (Wilson, Walter R.); Baddour, LM (Baddour, Larry M.) Title: Infective endocarditis due to penicillin-resistant viridans group streptococci. Source: CLINICAL INFECTIOUS DISEASES, 44 (12): 1585-1592 JUN 15 2007 ISSN: 1058-4838
12. Author(s): Shelburne SA 3rd, Greenberg SB, Aslam S, Tweardy DJ. Title: Successful ceftriaxone therapy of endocarditis due to penicillin non-susceptible viridans streptococci. Source: J Infect. 2007 Feb;54(2):e99-101. Epub 2006 Jul 7. PMID: 16824611 [PubMed - indexed for MEDLINE]
13. Author(s): Docze, A; Mraz, M; Grey, E; Bucko, E; Korcova, J; Svetlansky, I; Sabo, Z; Krcmery, V . Title: Penicillin resistance in viridans streptococcal bacteremia is related with high mortality. Source: SCANDINAVIAN JOURNAL OF INFECTIOUS DISEASES, 35 (11-12): 916-917 DEC 2003
14. Author(s): Knoll, B (Knoll, Bettina); Tleyjeh, IM (Tleyjeh, Imad M.); Steckelberg, JM (Steckelberg, James M.); Wilson, WR (Wilson, Walter R.); Baddour, LM (Baddour, Larry M.) Title: Infective endocarditis due to penicillin-resistant viridans group streptococci Source: CLINICAL INFECTIOUS DISEASES, 44 (12): 1585-1592 JUN 15 2007

15. Authors: KRČMERY, V., KOPRNOVA, J., GOGOVA, M., GREY, E., KORCOVA, J. Title: Pseudomonas aeruginosa bacteraemia in cancer patients. Source: Journal of Infection, 52 (6): 461-463 2006 Mesaros N, Nordmann P, Plésiat P, Roussel-Delvallez M, Van Eldere J, Glupczynski Y, Van Laethem Y, Jacobs F, Lebecque P, Malfroot A, Tulkens PM, Van Bambeke F. Title: Pseudomonas aeruginosa: resistance and therapeutic options at the turn of the new millennium. Source: Clin Microbiol Infect. 2007 Jun;13(6):560-78. Epub 2007 Jan 31. Review. PMID: 17266725
16. Authors: Mrazova M, Docze A, Buckova E, Bucko L, Kacmarikova M, Grey E, Korcova J, Koprnova J, Saboova Z, Beno P, Karvaj M, Svetlansky I, Ondrus A, Benca J, Taziarova M, Rudinsky B, Krcmery V Jr. Title: Prospective national survey of viridans streptococcal bacteraemia risk factors, antibacterial susceptibility and outcome of 120 episodes. Source: Scand J Infect Dis. 2005;37(9):637-41. PMID: 16126562
17. Vigliarolo L, Ramírez MS, Centrón D, Lopardo H. Title: Influence of penicillin minimum inhibitory concentration in the synergy between penicillin and gentamicin in viridans-group streptococci. Source: Rev Argent Microbiol. 2007 Apr-Jun;39(2):107-12. Spanish.PMID: 17702259
18. Authors: Koprnova J, Beno P, Korcova J, Mrazova M, Grey E, Liskova A, Harnicarova A, Karvaj M, Koval S, Zak V, Danaj M, Streharova A, Mitterpachova E, Miklosko J, Ondrusova A, Riedl J, Kaiserova E, Prokopova V, Hornova M, Payer J, Rudinsky B, Pevalova L, Bencelova M, Hanzen J, Macekova L, Csölleyova J, Krcmery V Jr. Title: Bacteremia due to Pseudomonas aeruginosa: results from a 3-year national study in the Slovak Republic. Source: J Chemother. 2005 Oct;17(5):470-6. PMID: 16323434 [PubMed - indexed for MEDLINE]
19. Jana BLAHOVÁ, Marta BABÁLOVÁ, Kvetoslava KRÁLIKOVÁ, Vladimír KRČMÉRY, Radko MENKYNA, Ivan ROVNÝ, Libuša OLOSOVÁ, Helena KNOTKOVÁ, Anna LIŠKOVÁ, Mária MOLOKÁČOVÁ, Alena VACULÍKOVÁ, Dagmar BRUCKMAYEROVÁ: Monitorovanie vývoja rezistencie na antibiotiká u mikróbov z bakteriémií pacientov šiestich fakultných nemocníc SR v rokoch 2002 až 2006 287. Source: Lekarsky obzor, Vol 56, Issue 7-8, 2007, pp. 287-290.
20. KAČMARIKOVÁ, M. A KOLEKTÍV: Základy vedecko-výskumnej činnosti, Trnavská univerzita 2004, citované v: Pavlíček, Ján., Dobříková, Patricia: Sociálny výskum a štatistické spracovanie dát, VŠ Zdravotníctva asociálnej práve sv. A, n. o., Bratislava 2007

e. Konferencie

Prednášky zahraničné pozvané

1. RUSNAK, Martin, KOOT, Jaap, KRCMERY, Vladimir, KORCOVA, Jarmila: *Improving quality of care in hospitals: MRSA in context of EBM guidelines, indicators, and policies*. Ministra zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske: 1.Hrvatski simpozij o Bolnickim Infekcijama s medunarodnim sudjelovanjem, 17.-19.05.2007, Zagreb
2. Rusnák, M.: *Health Care Reforms and Quality in Health Care*. Experiences from Slovakia and Austria, International Conference on Quality in Health Care, Patient Safety and Accountability, Antalya - Turkiye, 14.- 17.2. 2007
3. Rusnak, M.: *Educational and Medical Integration of Vulnerable Minority Groups with the Special Focus on Roma - Component 3: Health at Bulgaria*. Conference on IMPROVING ACCESS to HEALTH SERVICES for MINORITIES, SOFIA, December 5th, 2007, Hotel Park
4. Rusnak, M.: *Introduction: the project, the team, objectives of the training, forms and methods. Seminar on Multicultural Health for GPs and Nurses*. Nessebar, Bulgaria, October 2007
Martin Rusnak: Insuring the optimum use of current resources: health care reforms and quality in health care, Slovakia and Austria's experiences. 1st International Conference on Quality in Health Care, Patient Safety and Accountability, Antalya, Turkey, February 14-17, 2007
5. MAJDAN, M.: *Rural-urban health inequalities: basic principles, definitions and measures* Invited presentation at the Summer Institute of Rural and Environmental Health, Cluj-Napoca, Romania, July 15-21, 2007, Center for Health Policy and Public Health, Babes-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania
6. COMAN,A., MAJDAN,M.: *Health indicators for rural communities*. Invited presentation at the Summer Institute of Rural and Environmental Health, Cluj-Napoca, Romania, July 15-21, 2007, Center for Health Policy and Public Health, Babes-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania
7. MAJDAN, M.: *Basic Research Skills*. Invited presentation at the 2nd International Interdisciplinary Research Training, Arcalia, Romania, April 26-29, 2007.

Zahraničné s abstraktom

1. MAJDAN, M., RUSNÁK, M., MAURITZ, W., JANČIAK, I., BRAŽINOVÁ, A.: *Public Health Consequences of traumatic brain injury - a European, five country comparison study*. European Journal of Public Health (Supplement 15th EUPHA Conference, Helsinki, 11-13 October 2007), 2007, Vol. 17, Supplement 2, p. 30. ISSN 1101-1262.
2. GULIS, G., GRY., P., AKSAKAL, N., EVCI, D., ZURLYTE, I., KOBZA, J., MILEVA, H., KORCOVA, J., ADANY, R., ADAM, B., MARTUZZI, M., OTOROPEC, P., BIANCHI, F., BALUCI, C.: *Health impact assessment in new member states and accession countries*. European Journal of Public Health. Supplement 2. 15th Annual EUPHA Conference. The Future of public health in the Unified Europe, Helsinki, 11-13 October 2007; Vol. 17, Suppl. 2, p.90. ISSN 1101-1262
3. GULIS, G., GRY., P., AKSAKAL, N., EVCI, D., ZURLYTE, I., KOBZA, J., MILEVA, H., KORCOVA, J., ADANY, R., ADAM, B., MARTUZZI, M.: *Capacity building*. European Journal of Public Health. Supplement 2. 15th Annual EUPHA Conference. The Future of public health in the Unified Europe, Helsinki, 11-13 October 2007; Vol. 17, Suppl. 2, p.90. ISSN 1101-1262
4. GRY., P., GULIS, G., GROCHOWSKA-NIEDWOROK, E., OTOROPEC, P., KORCOVA, MARTUZZI, M.: *Dietary fiber policy HIA* European Journal of Public Health. Supplement 2. 15th Annual EUPHA Conference. The Future of public health in the Unified Europe, Helsinki, 11-13 October 2007; Vol. 17, Suppl. 2, p.90. ISSN 1101-1262
5. ADANY, R., ADAM, B., MILEVA, H., KORCOVA, J.: *Roma policy HIA*. European Journal of Public Health. Supplement 2. 15th Annual EUPHA Conference. The Future of public health in the Unified Europe, Helsinki, 11-13 October 2007; Vol. 17, Suppl. 2, p.90. ISSN 1101-1262
6. Marcinkova D. : *Education and research activities at the Public Health Department of Trnava University focused on Roma's health* , The University of Iowa College of Public Health, Seminar Series, The Department of Epidemiology, november 2007
7. Marcinkova D.: *Environmental Health in Eastern Europe*, Seminar Series on the Department of Occupational and Environmental Health, The University of Iowa College of Public Health, December 2007

Na domácej pôde

1. L.Bošák: „Zvyšovanie možností krajiny na podporu zdravia miestnych komúnit s dôrazom na problémy rovnosti a cieľové skupiny“ - Konferenčné priestory Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, 16. - 17. október 2007, Bratislava
2. BOŠÁK L., Marcinková, D.: *Zdravotný stav a nerovnosti v zdraví rómskej populácie ako základ pre tvorbu intervencií*.Vedecko-odborná konferencia s medzinárodnou účasťou: ŽIVOTNÉ PODMIENKY A ZDRAVIE, Štrbské Pleso, 3. - 5. október 2007.
3. BOŠÁK L.: *Zdravotný stav a nerovnosti v zdraví rómskej populácie v Slovenskej republike ako základ pre tvorbu intervenčných stratégií*. Martinské dni hygieny - verejné zdravotníctvo s medzinárodnou účasťou, Martin, 14. -15. november 2007
4. Národný seminár o nerovnostiach v zdraví v rámci projektu Znižovanie rozdielov: Stratégie pre boj s nerovnosťami v Európe“ Trnava, 22. februára 2007
5. DEMITROVIČOVÁ, A., KAČMARIKOVÁ, M., MRÁZOVÁ, M.: *Monitorovanie hladín gentamicínu - existuje korelácia medzi sérovými koncentráciami a klinickou účinnosťou*. 2007. Zborník abstraktov, Ružomberské zdravotnícke dni. 1. vyd. Ružomberok : FZ KU, 2007. 104 s.
6. BOŠNÁKOVÁ, M., KAČMARIKOVÁ, M.: *Biopsychosociálne faktory bezdomovcov*. Psychická odolnosť a psychológia zdravia, kancelária WHO na Slovensku, 10. máj 2007, Bratislava. VIII Potravinárska konferencia, 14. - 15.2.2007, Hotel Barónka Bratislava
7. KAČMARIKOVÁ, M., DEMITROVIČOVÁ, A.: *Rozpaky v klasifikácii bezpečnosti antibiotík*, Národný kurz antimikrobiálnej chemoterapie, 18.5.2007, Bratislava
8. KAČMARIKOVÁ, M., DEMITROVIČOVÁ, A.: *Prečo merať hladiny gentamicínu?*, Ružomberské zdravotnícke dni 2007 - 2 ročník, 9-10,11,2007 Ružomberok
9. BOŠNÁKOVÁ, M., KAČMARIKOVÁ, M.: *Sociálne faktory a ich vplyv na zdravie bezdomovcov*. Bratislava - útulok Mea Culpa, nízko prahová nocľaháreň Depaul Slovensko 2003/2006, Životné podmienky a zdravie, Štrbské Pleso 3.-5.10.2007

10. KAČMARIKOVÁ, M.: *Vplyv stravovacích návykov na vznik kolorektálneho karcinómu*, V. Martinské dni hygieny - verejné zdravotníctvo, 14.-15.11.2007, Martin
11. Gallova E, Pekarčíková J., Marcinková D: *Socioeconomicke faktory a zdravie u dlhodobo nezamestnaných v porovnaní so zamestnanými*, Životné podmienky a zdravie, Štrbské Pleso, október 2007

Postery

1. J.Leitgeb, L.Lenartova, I.Janciak, M.Rusnak, W.Mauritz. *Osteoplastic vs. osteoclastic surgery for subdural hematoma*. 48. Österreichischer Chirurgenkongress der Österreichischen Gesellschaft für Chirurgie und der assoziierten Fachgesellschaften/ Arbeitsgemeinschaften, Graz, Austria, 07. bis 09. Juni 2007
2. Bošák L., Marcinková D.: *Vplyv práce rómskeho zdravotného asistenta na zdravotný stav obyvateľov rómskej osady a spôsob poskytovania zdravotníckych služieb rómskym komunitám*. Martinské dni hygieny - verejné zdravotníctvo s medzinárodnou účasťou, Ma r t i n, 14. -15. november 2007
3. Ležovič M., Bošák, L.: *Porovnanie systému dlhodobej starostlivosti vo vybraných krajinách a možná aplikácia na Slovensku*. Martinské dni hygieny - verejné zdravotníctvo s medzinárodnou účasťou, Ma r t i n, 14. -15. november 2007
4. Ležovič M., Bošák, L. (Bratislava): *Výskyt a príčiny vzniku cirhózy pečene vo vybranej populácii*. Martinské dni hygieny - verejné zdravotníctvo s medzinárodnou účasťou, Ma r t i n, 14. -15. november 2007
5. Hurbánková, M., Černá, S., Wimmerová, S., Šulcová, M., Kiss, T., Gergelová, P.: *Keramické vlákna a ich vplyv na respiračný trakt*. Životné podmienky a zdravie, Štrbské Pleso, 3.-5. október 2007
6. Černušková Z., Marcinková D., Marušková L.: *Preventívne gynekologické prehliadky u študentiek vysokých škôl*, Životné podmienky a zdravie, Štrbské Pleso, október 2007
7. Marušková L., Pekarčíková J., Černušková Z.: *Informovanosť návštevníkov solárií o nádoroch kože a možnostiach prevencie*, Životné podmienky a zdravie, Štrbské Pleso, október 2007

7. Projekty

a. V súčasnosti riešené zahraničné

1. EU DG SANCO funded project :HIA-NMAC - *Health Impact Assessment in New Member States and Pre-Accession Countries*. Koordinuje PhDr. Jarmila Pekarčíková, PhD
2. Fogarty International Center, USA funded project: *FIRCA Breast Cancer Case-Control Study in Slovakia*. Koordinuje PhDr. Jarmila Pekarčíková, PhD
3. EU DG SANCO funded project: *Effectiveness of Health Impact Assessment*. Koordinuje PhDr. Jarmila Pekarčíková, PhD
4. *Educational and Medical Integration of Vulnerable Minority Groups with a Special Focus on Roma - Component 03: Health*, Europeaid/121330/D/SV/, koordinuje prof.MUDr. Martin Rusnák, Csc, účastník: PhDr. Daniela Marcinková, PhD
5. *Antimicrobial Resistance Surveillance in Human Medicine*, MAT05/HR/9/2, koordinuje prof.MUDr. Martin Rusnák, Csc, účastník: PhDr. Jarmila Pekarčíková, PhD
6. *Technical Assistance for Preparation of Clinical Guidelines* - RFP No 03/2007, World Bank Project, Albania koordinuje prof.MUDr. Martin Rusnák, Csc
7. „*Health and Social Care for Migrants and Ethnic Minorities in Europe (HOME)*“ COST IS0603, koordinuje PhDr. Daniela Marcinková, PhD, účastníci: prof.MUDr. Martin Rusnák, Csc, PhDr. Jarmila Pekarčíková, PhD, PhDr. Marek Majdan, PhD

b. Domáce

1. „*Vplyv práce rómskeho zdravotného asistenta na zdravotný stav obyvateľov rómskej osady a spôsob poskytovania zdravotníckych služieb rómskym komunitám*“, projekt Aplikovaného výskumu Ministerstva školstva SR, č. AV 4/0026/07, 2007-2009“, koordinuje PhDr. Daniela Marcinková, PhD, účastníci: prof.MUDr. Martin Rusnák, Csc, PhDr. Jarmila Pekarčíková, PhD, PhDr. Marek Majdan, PhD, PhDr. Petra Gergelová, PhD, Mgr. Ľuboš Bošák
2. „*Sociálne a zdravotné dôsledky zmien demografického správania na Slovensku*“ projekt Vedeckej grantovej agentúry Ministerstva školstva SR a

Slovenskej akadémie vied, č. 1/0454/03, účastník za katedru: PhDr. Petra Gergelová, PhD.

3. *“Rozvoj web-based multimedialnej výučby”*, grant udelený firmou PFIZER, koordinuje prof.MUDr. Martin Rusnák, Csc, účastníci všetci pracovníci katedry a doktorandi
4. *„Podpora národnej konferencie Študentskej odbornej činnosti“*, grant udelený firmou PFIZER, koordinuje Mgr. Lucia Haváčová, účastníci všetci pracovníci katedry a doktorandi

c. Projekty podané v r. 2007

1. *„Multicultural approach to increase access to health services for economically and socially deprived communities“*. Navrhovateľ: h. Doc. Marcinková
2. *„Eastern European immigrant mental health disparity surey“*. Navrhovateľ: MUDr. Alexandra Bražinová, PhD, MPH
3. *„Standardized data collection in head injury: key to improving outcome in patients with moderate and severe injuries“*. Navrhovateľ: Prof. Rusnák

8. Medzinárodná spolupráca

a. Zahraničné spolupracujúce univerzity a inštitúcie

- a. University of Iowa, USA
- b. University of Scranton, USA
- c. University of Southern Denmark, Denmark
- d. University of Parma, Italy
- e. International Neurotrauma Research Organisation, Austria

b. Študijné mobility študentov

1. študentky: Klocháňová Zuzana, Benedikovičová Hana, Kvaková Mária. University of Southern Denmark, Department of Public Health, Denmark: letný semester 2007. Podpora mobility cez Národný štipendijný fond, SAIA

2. študenti: Hudák Michal, Brngálová Martina. University of Bielefelde, Faculty of Health Sciences: zimný semester 2007, (+letný semester 2008). Podpora mobility cez program ERASMUS

c. Študijno-výskumné pobyty pracovníkov katedry v zahraničí

1. h.Doc. Petra Gergelová, University of Parma, Italy: Department of Medical Clinic, Nefrology and Preventive Science, section: Occupational Medicine, and ISPEL: Laboratory of Industrial Toxicology: január - jún 2007

Charakter mobility: študijno-výskumný pobyt, internship

Cieľom odbornej stáže bolo prehĺbovanie teoretických a praktických vedomostí z oblasti preventívneho a klinického pracovného lekárstva, respiračnej toxikológie,

priemyselnej toxikológie. Hlavná praktická činnosť spočívala v participácii na vedeckej štúdií zameranej na rozvoj inovatívnych neinvazívnych techník diagnostiky respiračných ochorení na základe hodnotenia zápalových biomarkerov najmodernejšou prístrojovou technikou.

2. **PhDr. Marek Majdan, PhD.**, University of Southern Denmark, Health Promotion Unit, Denmark: február 2007

Charakter mobility: učiteľská mobilita

Hlavnou náplňou mobility bolo stretnutie s výskumnými a pedagogickými pracovníkmi, nadviazanie kontaktov a prednášková činnosť

3. h. **Doc. Daniela Marcinková**, University of Iowa, College of Public Health, Fogarty program, certifikovaný International Training and Research Program In Environmental and Occupational Health / Medzinárodný tréningový a výskumný program environmentálneho zdravia a zdravia pri práci, august - december 2007

Charakter mobility: študijný pobyt, intership

Hlavné zameranie študijného pobytu bolo na štúdium mnohorozmerných štatistických metód, na kvalitatívne metódy vo výskume a rozvoj edukačných schopností a techník.

d. Návštevy

1. **Prof. John Lowe** - vedúci Katedry behaviorálneho zdravia, Fakulta verejného zdravotníctva, Iowská univerzita, USA, 29. apríl - 5. mája 2007

Prednášanie a budovanie partnerstva medzi fakultami

2. Marianna Wong- absolventka Iowskej univerzity, výmenný pobyt MHIRT, 28. máj -10. august 2007 Zdravie minorít & nerovnosti v zdraví - medzinárodný výskum a tréning

3. 3. **James C. Torner, PhD, Msc, Prof. of Epidemiology, Surgery and Neurosurgery**, College of Public Health, C-21P-1 General Hospital, University

of Iowa, Iowa City, USA, 23. jún - 7. júl 2007 Cesta prebehla na základe plánu spolupráce medzi univerzitami

9. Členstvo v odborných organizáciách

a. Domáce

1. Slovenská asociácia verejného zdravia (SAVEZ) zastúpené členmi: h. Doc. Pekarčíková, h. Doc. Marcinková, PhDr. Majdan, PhD., Mgr. Gallová, Mgr. Haváčová, Mgr. Kiss
2. Slovenská epidemiologická asociácia (SEA) zastúpené členmi: Prof. Rusnák, h. Doc. Pekarčíková, h. Doc. Marcinková
3. Komisia pre zdravotníctvo zastupiteľstva Trnavského samosprávneho kraja, zastúpené h. Doc. Pekarčíkovou
4. Riadiaci výbor Zdravé mesto, zastúpené h. Doc. Marcinkovou
5. Vedecká rada FZSP TU, zastúpené Prof. Rusnákom, h. Doc. Pekarčíkovou
6. Akademický senát TU, zastúpené doc. Kačmárikovou, h. Doc. Pekarčíkovou
7. Akademický senát FZSP TU, zastúpené Mgr. gallovou, Mgr. Haváčovou

b. Zahraničné

Katedra je členom:

1. Association of Schools of Public Health in the European Region (ASPHER)
2. The European Public Health Association (EUPHA)
3. Österreichische Gesellschaft für Public Health (ÖGPH), Rakúsko: Prof. Rusnák
4. International Neurotrauma Research Institute, Wien, Rakúsko: Prof. Rusnák, Majdan, PhD.
5. Euroacademia Multidisciplinaria Neurotraumatologica: Prof. Rusnák

10. Organizácia podujatí

Národný seminár o nerovnosti v zdraví v rámci projektu „Closing the gap: Strategies for Action to Tackle Health Inequalities“ za účelom vytvorenia národnej stratégie znižovania nerovností v zdraví, organizovaný h. Doc. Marcinkovou, 22.2. 2007

11.Iné aktivity

Webová stránka katedry

Katedra v r. 2007 spustila vlastnú webovú stránku s cieľom poskytnúť informácie pre študentov, kolegov odborníkov a všeobecnú verejnosť. Umožňuje jednoduchý prístup k informáciám o rozvrhu, študijnom programe, témach záverečných prác, k študijným materiálom a rozličným dokumentom vrátane informácií o bežiacich a pripravovaných projektoch. Cieľom je tiež publikovanie aktuálnych oznamov o podujatiach, konferenciách a ďalších možnostiach vzdelávania.

<http://vz.truni.sk/>

12. Vízia do roku 2008

Výhľad na roky 2008 až 2010

1. Výučba

1. Rozvinúť špecializáciu v klinickej epidemiológii v rámci denného magisterského štúdia verejného zdravotníctva
2. Znížiť počet kontaktných hodín v rámci dennej výučby na 18 hod/týždeň
3. Zaviesť metódy distance learning a web learning spolu s multimediamiálnou podporou ako súčasť vzdelávacieho procesu
4. Iniciovat' „malú akreditáciu“ pre European Master of Public Health. Akreditovat' odbor aj na Ministerstve zdravotníctva.

2. Výskum

1. Každý učiteľ katedry, ktorý má plný úväzok bude riešiť aspoň jeden domáci a/alebo zahraničný výskumný projekt
2. Každý interný doktorand katedry musí byť spolu riešiteľom aspoň jedného domáceho a/alebo zahraničného výskumného projektu
3. Projekty budú orientované na „klasické“ témy podpory a ochrany zdravia, ako aj témy z kvality zdravotníckej starostlivosti a klinickej epidemiológie.

3. Medzinárodná spolupráca

1. Pokračovat' v spolupráci s Iowa University a University of Scranton v USA, INRO v Rakúsku, South University v Dánsku
2. Rozšíriť spoluprácu s univerzitami v susedných krajinách a s univerzitami v kandidátskych krajinách EU
3. Spoluprácu stavať primárne na projektoch výučby a výskumu a tiež mobilít študentov a učiteľov
4. Zvýšiť počet študentov, ktorí časť štúdia uskutočnia v zahraničí prostredníctvom mobilných projektov

4. Doktorandské štúdium

1. Posilniť spoluprácu s klinickými pracoviskami s cieľom pripraviť doktorandov pre klinický výskum a kontrolu kvality
2. Ponúknuť možnosti doktorandského štúdia na Katedre záujemcom zo zahraničia prostredníctvom cieleného marketingu

5. **Externé štúdium**

1. Zaviesť elementy klinickej epidemiológie do externého štúdia